

# **THẾ NÀO LÀ SINH CON “THUẬN TỰ’ NHIÊN”**

***PGS.TS VŨ THỊ NHUNG  
HỘI PHỤ SẢN TP HCM***

# NỘI DUNG

1. Lịch sử ngành sản khoa
2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên” ?
3. Sinh tại nhà có phải là sinh con “thuận tự nhiên” ?
4. Tại sao có khuynh hướng gia tăng sinh tại nhà?
5. Kết luận

# 1. LỊCH SỬ NGÀNH SẢN KHOA

- Sản khoa và Hộ sinh là 2 lĩnh vực riêng biệt nhưng trùng lặp nhau về kiến thức và thực hành y học tập trung vào việc chăm sóc phụ nữ mang thai và sinh đẻ.
- Sản khoa chú ý đến những vấn đề sinh khó, sản bệnh trong khi hộ sinh chú trọng đến sản bình thường

# 1. LỊCH SỬ NGÀNH SẢN KHOA

- Trước thế kỷ 18, sản khoa không được xem như một chuyên khoa trong y học.
- Soranus (of Ephesus) sống vào cuối thế kỷ thứ I, đầu thế kỷ thứ 2 sau Công nguyên nghiên cứu về giải phẫu học cơ quan SD nữ, kỹ thuật phá thai, pp ngừa thai, biến chứng của sự sanh đẻ .
- Sau khi Soranus chết, các công việc liên quan đến phụ khoa suy sụp, một số ít thành quả của ông tồn tại đến cuối TK 18 khi ngành sản phụ khoa dần hồi sinh như một chuyên khoa

# 1. LỊCH SỬ NGÀNH SẢN KHOA

- Thế kỷ 18 đánh dấu những tiến bộ của ngành sản khoa với những hiểu biết thêm về sinh lý của thai nghén, giải phẫu học của tử cung. Nhất là sự tham gia của nam giới trong ngành.
- Cuối thế kỷ 19 : Sản khoa hiện đại phát triển : Việc đỡ sanh bởi Bác sĩ trở nên phổ biến và được chấp nhận nhưng nữ hộ sinh vẫn giữ vai trò quan trọng trong đỡ sanh và họ đã được học tập huấn luyện cập nhật kiến thức.

## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”

- Phương pháp “sinh con thuận tự nhiên” còn được gọi là phương pháp "Liên sinh" hay phương pháp sinh con Hoa sen (Lotus birth) ngày càng được nhiều bà mẹ Mỹ và các mẹ ở những nước phương Tây lựa chọn.
- Phương pháp "liên sinh" được quan sát thấy ở loài tinh tinh: sau khi sinh con, tinh tinh không cắn đứt dây rốn của con hay ăn nhau thai như nhiều loại động vật khác mà để nguyên bánh nhau cho đến khi tự rụng.
- Vào năm 1980, các học viên yoga đã mang ý tưởng liên sinh này đến với Hoa Kỳ và Úc

## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”

- Trên thế giới, Ý tưởng cổ vũ cho pp sinh con này xuất hiện từ năm 1974 với mục đích là: ***tạo sự liên kết quý giá giữa con người với nhau thai*** .
- Nữ hộ sinh thạc sĩ yoga tên Jeannine Parvati Baker là người ủng hộ và lan truyền phong trào liên sinh này mạnh mẽ nhất tại Hoa Kỳ.
- NHS khác tên Shivam Rachana đã mang phương pháp Liên sinh du nhập vào Úc và là tác giả cuốn Lotus Birth

Jeannine Parvati Baker



Shivam Rachana





## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”

- Liên sinh là :<sup>[1,2]</sup>
  - Thực hiện sinh con tại nhà, không cần sự trợ giúp của nhân viên y tế.
  - Sau khi sinh xong thì không cắt rốn.
  - Nhau thai nhanh chóng đặt vào một chiếc bát hoặc bọc khăn hút ẩm và đặt gần mẹ & bé trong vòng 1 tiếng.
  - Sau đó, nhau thai sẽ được rửa sạch, sấy khô và bảo quản bằng một loại dung dịch chuyên dụng, đặt nơi thoáng khí gần bé cho đến khi nó tự rụng
  - Bé gắn với bánh nhau đến khi tự rụng rốn trong vòng từ 3 -10 ngày.

[1] Bindley, Katherine (12 April 2013). "Lotus Birth: Does Not Cutting The Umbilical Cord Benefit Baby?". *Huffington Post*. Retrieved 22 March 2017

[2] Senapathy, Kavin. "Lotus Birth". *Skeptical Inquirer*. Retrieved 23 April 2018.

## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”



## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”



## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”



## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”

- Người ủng hộ pp liên sinh tin rằng Liên sinh sẽ giúp trẻ sơ sinh chống lại nguy cơ nhiễm trùng, bệnh vàng da hay các bệnh về đường hô hấp, miễn dịch ở em bé do được gắn liền với nhau thai (có chứa máu của người mẹ).<sup>[3]</sup>
- Người ta còn tin rằng phương pháp này giúp người mẹ tránh khỏi nguy cơ trầm cảm sau sinh.

*[3] Leavitt, Judith Walzer. Brought to Bed: Childbearing in America, 1750 to 1950. New York: Oxford University Press, 1986 pp.21-37*

## 2. Thế nào là sinh con “thuận tự nhiên”

- Theo RCOG: Cho đến nay chưa có chứng cứ y học nào cho thấy liên sinh đem lại lợi ích cho em bé.<sup>[4]</sup>
- RCOG cảnh báo nguy cơ nhiễm trùng do bánh nhau vì nơi đây là nơi chứa máu lại là mô chết nên vi khuẩn sẽ phát triển (staphylococcus) và sẽ lan sang bé <sup>[4]</sup>

*[4]"RCOG statement on umbilical non-severance or "lotus birth"". Royal College of Obstetricians and Gynaecologists. Retrieved 2017-02-09.*

### **3. Sinh tại nhà có phải là sinh con “thuận tự nhiên” ?**

- Sinh tại nhà đồng nghĩa với sinh ngả âm đạo, không có sự can thiệp y khoa → chỉ có thể thực hiện cho những thai kỳ không có nguy cơ cao.
- Sinh tại nhà không có nghĩa là tự sinh một mình mà phải có sự hỗ trợ của nữ hộ sinh hay bà mẹ (cô đỡ) có được huấn luyện kỹ năng y khoa , một số ít trường hợp có sự hiện diện của bác sĩ sản khoa → Các bước tiến hành phải tuân thủ theo hướng dẫn của ngành sản khoa.

### 3. Sinh tại nhà có phải là sinh con “thuận tự nhiên” ?

- Cho đến đầu những năm 1990 ở các nước đang phát triển : 25% các ca sanh do tự sanh hay do hàng xóm, người thân giúp sanh nên tử vong mẹ vẫn còn cao [5]
- Như vậy, sanh tại nhà không đồng nghĩa với liên sinh: chờ có chuyển dạ tự nhiên, thai đủ ngày tháng, sau sinh cho con tiếp xúc da kề da với mẹ, cắt rốn chậm. Khi không sanh thường được thì phải giúp sanh hay mổ sanh.

[5] Koblinsky M, Matthews Z, Hussein J, Mavalankar D, Mridha MK, Anwar I. *Lancet Maternal Survival Series steering group. Going to scale with professional skilled care. Lancet. 2006;368:1377-86.*



## 4. Tại sao có khuynh hướng gia tăng sanh tại nhà?

- Trong những năm gần đây có sự gia tăng sanh tại nhà trên toàn thế giới nhất là tại Hoa kỳ.
- Theo CDC: Trong khoảng từ 2004-2012 số ca không sanh ở cơ sở y tế tăng 89%.
- Trên toàn quốc HK : 66% các ca sanh ngoài cơ sở y tế xảy ra ở nhà, 29% sanh ở trung tâm sanh miễn phí, 5% sanh ở các phòng khám tư nhân [6].

[6] MacDorman MF, Matthews TJ, Declercq E. Trends in out-of-hospital births in the United States, 1990-2012. *NCHS Data Brief*. 2014;144:1-8.

## 4. Tại sao có khuynh hướng gia tăng sanh tại nhà?

- Trong khi đó tỷ lệ mổ sanh tăng 60% (1996 – 2009)<sup>[7]</sup> không vì lý do y khoa. Tuy nhiên, bệnh suất và tử vong mẹ không giảm
- Ở Canada: Bệnh suất ở mẹ sanh mổ tăng gấp 3 lần so với sanh thường (2,7% so với 0,9%)<sup>[8]</sup>
- Thai phụ chọn sanh tại nhà để tránh phải sanh mổ, giảm chi phí sanh, họ không có nguy cơ cao

[7] Boucher D, Bennett C, McFarlin B, Freeze R. Staying home to give birth: why women in the United States choose home birth. *J Midwifery Womens Health*. 2009;54:119-26.

[8] American College of Obstetricians and Gynecologists; Society for Maternal-Fetal Medicine. *Obstetric care consensus no. 1: safe prevention of the primary cesarean delivery*. *Obstet Gynecol*. 2014;123:693-711.

# KẾT LUẬN

- Phương pháp sinh con thuận tự nhiên có phải là đi ngược lại với sự văn minh để trở về thời tiền sử ?
- Sinh con thuận tự nhiên không có nghĩa là sản phụ tự mình xoay xử sinh nở ở nhà trong điều kiện không có người chuyên môn giúp đỡ nhất là nếu đó là thai kỳ nguy cơ cao thì vô cùng nguy hiểm.
- Nguy cơ nhiễm trùng trong liên sinh diễn ra cao hơn gấp nhiều lần so với các ca sinh thông thường.
- Phải trân trọng thành quả của ngành sản khoa để giảm tử vong mẹ và tử vong chu sinh

# CHÂN THÀNH CẢM ƠN QUÝ VỊ

